

Ako zvláštny príklad mení vzdelávanie...

Zamestnávateľa na Slovensku sú dlhodobo nespokojní s tým, že napriek vysokej miere nezamestnanosti nie je na trhu práce dostatok kvalifikovaných pracovných síl. Chýbajú v automobilovom priemysle, v strojárskych a elektrotechnických firmách a čoraz častejšie aj vo sfére informačných technológií. Práve tieto oblasti sú strategické pre našu ekonomiku a podľa názoru zamestnávateľov by mali byť viac podporované vzdelávacím systémom. Nedostatok kvalifikovaných pracovníkov je podľa odborníkov znamením, že systém je nastavený zle. Počas stretnutia na pôde Technickej akadémie vo Zvolene preto predstavili pilotný projekt, na ktorom od 1. septembra t.r. spolupracuje škola s firmami s príkladnou odbornou praxou. Výsledkom je inovovaný študijný odbor strojárstvo, ktorý prináša žiakom viac odbornej praxe.

Chce to zmenu systému

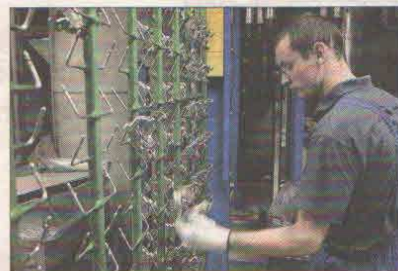
Spoločnosť Continental, ktorá má v našom kraji závod vo Zvolene, iniciovala cez Slovensko-nemeckú obchodnú komoru už v minulom roku stretnutie nemeckých investorov. Hovorili o tom, ako zlepšiť vzdelávací systém. Podľa personálneho riaditeľa spoločnosti Romana Noska firma sa na národnej úrovni snaží prostredníctvom veľvyslanectva Spolkovej republiky Nemecko, Ministerstva školstva SR a Štátneho inštitútu pre odborné vzdelávanie vyvíjať tlak a zároveň priniesť know how, prípadne zdroje na to, aby sa zmenil vzdelávací systém hlavne na odborných školách na Slovensku. Spomenul pritom projekt, ktorý realizuje spoločnosť Volkswagen v Bratislave, kde nastúpilo 24 absolventov strednej odbornej školy na nadväzovací odbor mechatronik. Počas dvojročného štúdia budú štyri dni v týždni na praxi v závode a jeden deň budú mať teoretické vyučovanie. Odbor je založený podľa vzoru nemeckého duálneho systému vzdelávania. Spoločnosť Volkswagen to podľa Romana Noska stálo nemalé finančné prostriedky a do systému investuje zhruba milión eur. „My sme sa rozhodli ísť trochu inou - nízkonákladovou cestou. Oslovili sme v prvom rade Banskobystrický samosprávny kraj, aby podporil náš projekt vyššej spolupráce zamestnávateľov so školou. Oslovili sme aj partnera - Technickú akadémiu vo Zvolene a získali sme jeho podporu. Kontaktovali sme strojársku spoločnosť, ktoré majú viac ako 50 zamestnancov, či by mali záujem vstúpiť do tohto projektu.

Podarilo sa a dnes máme partnerov zo spoločnosti ŽOS Zvolen, Küster Vlkánová a Witzemann Vlkánová.“

Zdanlivo čudná rovnica

K tejto iniciatíve sa podľa Romana Noska neskôr pridal aj 1. slovenský strojársky kľaster. A to, čo sa podarilo, podľa neho symbolizuje smiešna rovnica: $2+2=19$. „Dve stretnutia boli dosť na to, aby sme sa dohodli, čo chceme robiť, zhruba dve stretnutia odborných komisií stačili na to, aby sa na pôde Technickej akadémie urobili úpravy predmetov a 19 študentov je realita prvého ročníka upraveného odboru strojárstvo. Snažili sme sa ho upraviť tak, aby sa žiaci učili to, čo zamestnávateľia potrebujú, aby sa učili nové trendy v strojárstve, aby mali viac odbornej prípravy. Pritom sme plne rešpektovali legislatívu a stanovy, ktoré nám dal Štátny inštitút pre odborné vzdelávanie.“

Podrobnosti o inovovanom odbore strojárstvo predstavil na pôde Technickej akadémie rodičom, žiakom a výchovným poradcom jej riaditeľ Ján Marko. „Ide o štvorročný študijný odbor ukončený maturitnou skúškou. Jeho cieľom je vychovať stredného technicko-hospodárskeho pracovníka hlavne pre strojársku prevádzku, ktorý vie samostatne spracovávať konštrukčnú technologickú dokumentáciu, riadiť činnosť malej skupiny a samozrejme zabezpečovať údržbu a prevádzku. Aby bol schopný to vykonávať, musí získať počas štvorročného štúdia základné teoretické i praktické vedomosti a zručnosti.“

Chýbajú najmä mladí kvalifikovaní ľudia

Viac praxe vo firmách

Pred inovovaním odboru strojárstvo mali, podľa riaditeľa Technickej akadémie, študenti odbornú prax len v prvom a druhom ročníku a to po tri hodiny týždenne. V prvom ročníku bola výučba venovaná ručnému spracovaniu kovov, kovaníu, základom strojného obrábania a ručnému spracovaniu dreva a plastov. V druhom ročníku to bolo sústruženie, frézovanie, montáž súčiastok a mechanizmov a zváranie. Vzhľadom na požiadavky firiem a trhu práce sa škola dohodla, že na posilnenie praxe študentov sa aj v treťom aj štvrtom ročníku pridá po šesť hodín praxe týždenne. „V spolupráci s firmami, kde budú študenti so svojimi inštruktormi vykonávať odbornú prax sme sa dohodli, že tretiaci sa zamerajú na organizáciu strojárkej výroby, technické meranie, výrobné stroje, nástroje a prípravky. V štvrtom ročníku bude odborná prax zameraná na výrobné technológie, kvalitu výrobného procesu a údržbu strojov a zariadení. Riaditeľ Marko upozornil aj na ďalšiu dôležitú vec, spojenú s praxou priamo vo firmách. „Žiaci získajú praktické zručnosti, ktoré im v škole nemôžeme odovzdať, pretože máme zastaraný strojový park. Počítačom riadené stroje sú finančne veľmi náročné a škola ani zriaďovateľ na to nemajú peniaze.“ Riaditeľ Marko zároveň upozornil, že zamestnávateľia počas odbornej praxe zainvestujú do žiakov, ktorí nebudú mať po absolvovaní školy povinnosť nastúpiť u nich do zamestnania. „Ľahko s nami do projektu aj napriek tomuto riziku,“ vyzdvihol postoj partnerov riaditeľ Marko.

Podniky spoluprácu privítali

Spoločnosť Continental spolupracuje podľa Romana Noska aj so školami v Detve a v Zarnovici. Študenti, ktorí sa zmluvne zaviazajú, že po skončení školy budú u nás určitý čas pracovať, majú zabezpečenú dopravu, stravu a oblečenie. Dostávajú aj výplatu, čiže je tam aj finančné ohodnotenie a zároveň im vyplácame finančnú náhradu za nákup učebníc. Spolupráca so školami nie je nová ani pre spoločnosť ŽOS. Ako potvrdil vedúci personálneho oddelenia ŽOS Michal Baláž, do spolupráce na tomto projekte vstúpili preto, že v posledných rokoch stále narážajú na problém nedostatočnej kvalifikácie mladých ľudí. Generačná výmena je podľa Michala Baláža v ich spoločnosti nevyhnutná, pretože vekový priemer pracovníkov je 46 rokov. Vo firme pracuje 200 zamestnancov, ktorí sú po päťdesiatke a ročne ich odchádza do dôchodku 20 až 30. Nahradiť ich kvalifikovanými mladými ľuďmi je podľa Michala Baláža čoraz ťažšie. „Aj my, podobne ako Continental podporujeme štúdium a prax študentov u nás. Samozrejme, že študenti, ktorí budú u nás pracovať, dostanú automaticky ochranné pomôcky. Pripravujeme aj ďalšie benefity, ktoré s kolegami nekonzultujeme, vzhľadom k tomu, že síce na

Strojárstvo už dnes nie je štinavá práca

projekte spolupracujeme, ale do istej miery sme pri-
tom aj konkurenti.“ Aj toto vyjadrenie Michala Baláza
svedčí o tom, že firmy dnes majú problémy s kvalifi-
kovanou silou a pri jej hľadaní ide o súťaž. Potvrdil to
aj riaditeľ Technickej akadémie Ján Marko. „Firmy
majú záujem o kvalitne pripravených absolventov,
pretože cítia ich nedostatok... a budú ho pociťovať čím
ďalej, tým viac. Absolventov je u nás stále menej v po-
rovnaní s predchádzajúcim rokom. Ak pred šiestimi
rokmi končilo 80 až 90 strojárův, tento rok ich u nás
na Technickej akadémii končí 20 a na budúci rok ich
má byť len 12, čo je pre celý región málo.“

Dnes je to už inak

Aj napriek slovám riaditeľa Technickej akadémie sa

spoločnosti rozhodli spolupracovať na odbornom
vzdelávaní strojárův. Podľa Romana Noska z Conti-
nentalu sú pripravení investovať do študentův a majú
k nim dvěre otvorené na odbornú prax. „Samozrej-
me budeme pripravovať aj iné programy. Príkladom
je Deň otvorených dvěri, kde sa môžu prísť všetci
presvedčiť, že strojárská výroba dnes už nie je špinavá
robota, ale čistá práca. Dokonca si dovoľím tvrdiť, že
v niektorých priestoroch máme čistejšie ako v ne-
mocnici. Príďte sa pozrieť, ako to vyzerá v modernej
spoločnosti,“ ukončil svoju prezentáciu na Technic-
kej akadémii Roman Nosko.

Autorka: Iveta Kureková

Foto: Continental Automotive Systems

Slovakia s. r. o. Zvolen

V Continentalu sa uplatnia aj ženy